

Aron's og Jens Kreutzmann's billeder tilbage til Grønland

Af Emil Rosing

*Rigsantikvar Olaf Olsen var kurér, da de uerstattelige akvareller blev ført tilbage til Grønland. Olaf Olsen bærer her en af kasserne sammen med daværende landstyredelem Thue Christiansen og kulturminister Lise Østergaard.
Fot.: Kurt Kristensen, Sermitsiaq.*

August 1982 vil blive husket i Grønlands historie. 204 akvareller af Aron fra Kangeq og Jens Kreutzmann fra Kangaamiut blev overdraget på Grønlands Landsmuseum efter en kompliceret sø- og lufttransport.

Denne overførsel skete på initiativ fra Nationalmuseet i København og i tæt samarbejde med Kalaallit Nunaata Katersugaasivia, Grønlands Landsmuseum, som det første skridt til overførsel af grønlandske kulturværdier. Processen

igangsættes i forbindelse med udbygningen af det grønlandske museums-væsen, som nu har bygninger og forsvarlige opbevarings- og udstillings-faciliteter.

Overførselsprocessen er udtryk for en fælles forståelse i Danmark og Grønland for, at kulturarven er et vigtigt fundament ved opbygning af et folks identitet. Denne billedsamling illustrerer som bekendt sagn og fortællinger fra vore ikke alt for fjerne forfædre om deres levevis og tankesæt, så vi derved får mulighed for at genkalde deres levevis. Disse værdifulde akvareller har rødder, der rækker langt tilbage i Inuits historie i Grønland, rødder som til tider har været i fare for at blive trukket op.

Umiddelbart efter indvielsen af den nyrestaurerede Grønlands første betonbygning, som i dag rummer udstillings-lokaler, magasiner, kiosk, kontorer, konserveringsafdeling samt registrering og fotoatelier, skete overdragelsen under hyggeligt og højtideligt samvær.

Hendes majestæt dronning Margrethe overdrog billedsamlingen til landsstyreformand Jonathan Motzfeldt. Blandt

andre talere var daværende kulturminister Lise Østergaard og rigsantikvar Olaf Olsen. Landsstyreformanden overdrog billedsamlingen videre til museumsleder Claus Andreasen, som takkede og forsikrede, at den ville blive opbevaret forsvarligt, og at Grønlands Landsmuseum ville sørge for at udstille den, så billederne derved kom ud til det grønlandske folk.

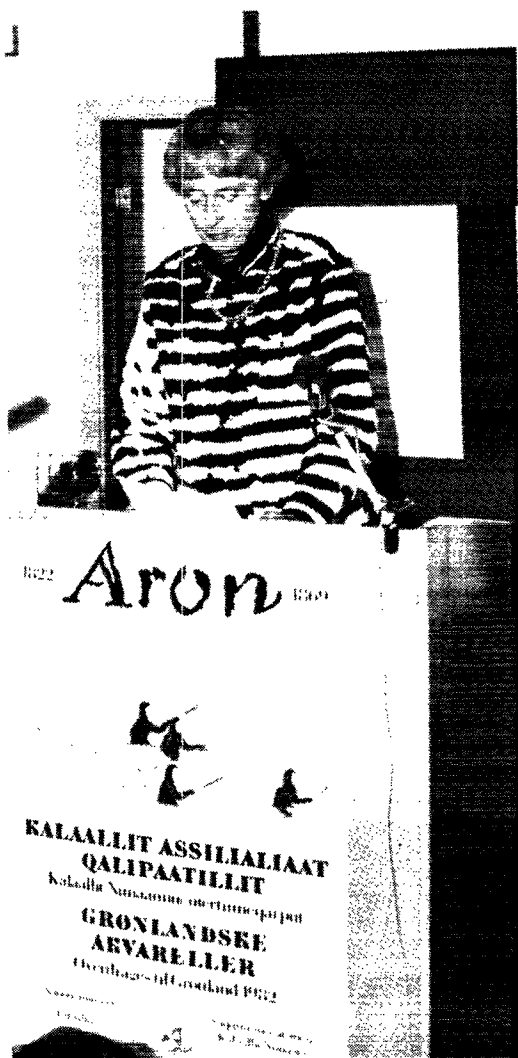
Undertegnede gav yderligere udtryk for den kulturelle værdi af tilbageleveringen.

Under overdragelsen var der mange personer til stede. Der var en repræsentant fra Kangeq-befolkningen (Kangeq blev affolket i 1974) samt repræsentanter fra foreningen for Aron fra Kangeq, som blev startet umiddelbart efter, at Eigil Knuth første gang præsenterede Aron i Grønlandsposten i januar 1961. Siden har foreningen indsamlet en del penge i forbindelse med kangeq-folkenes årlige festlighed på Håbets Ø den første søndag i juli.

I en periode har foreningen ligget stille, men netop i forbindelse med overdragelsen har man fået lyst til at starte

Landsstyreformand Jonathan Motzfeldt viser dronning Margrethe en af Aron's akvareller. Fot.: Anne Bang, Sermitsiaq.

Daværende kulturminister Lise Østergaard var blandt talerne ved overleveringen.

Fot.: Erik Holm, KNK, Grønlands Landsmuseum.

igen. Foreningens oprindelige formål var at opføre et mindesmærke for Aron, men i dag har man tanker om at igangsætte et fond til kunstneriske formål.

Der var desuden repræsentanter fra Nationalmuseets Etnografiske Samling med overinspektør Torben Lundbæk og museumsinspektør Jørgen Meldgaard.

Fra billedkonserveringen i Brede var Anna-Grethe Rischel til stede, og hun foretog samtidig de sidste målinger af billedsamlingen efter den vellykkede transport med rigsantikvar Olaf Olsen som kurér.

Hele den originale billedsamling, både Aron's og Jens Kreutzmann's, har været udstillet i fire omgange, ca. 50 billeder ad gangen i perioden 10. august til 1. december 1982. Og derefter bliver billederne opbevaret forsvarligt i et brandsikkert skab på Landsmuseet, hvorfra de kan tages frem ved særlige lejligheder. Interessen har været stor.

Lederen af KNK, landsmuseet, Claus Andreassen og rigsantikvar Olaf Olsen lytter til talerne.

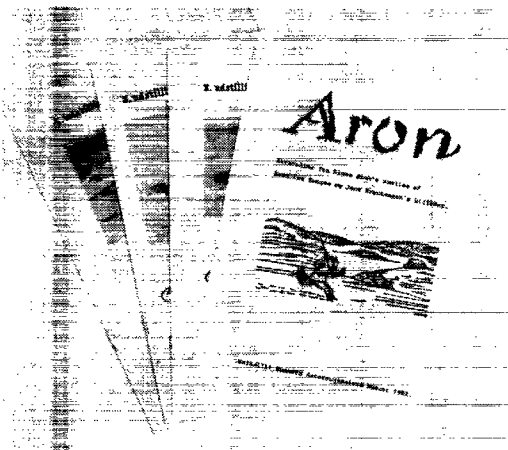
Fot.: Erik Holm, KNK, Grønlands Landsmuseum.

Repræsentanter fra Nationalmuseet, Etnografisk Samling. Til venstre tidligere og nuværende overinspektør Helge Larsen og Torben Lundbæk. Til højre museumsinspektør Jørgen Meldgaard. Fot.: Erik Holm, KNK, Grønlands Landsmuseum.

Med udstillingerne har der været udsendelser i Grønlands Radio i flere perioder i efterårsperioden, og 24 af billedserierne af Aron har været benyttet som julekalender i radioen, hvor billederne blev beskrevet og de tilhørende sagn fortalt hver morgen i december 1982. Og der planlægges nu en TV-udsendelse om billedsamlingen som skal sendes ud til befolkningen via Grønlands nye samtidigheds-TV.

Samtidig med tilbageleveringen har Kulturministeriet finansieret faksimile-udgaver, udført hos Middelboes Reproduktionsanstalt. De fire sæt er nu fordelt således af landsstyremedlemmet for kultur og undervisning: 1 sæt til Sulisartut Højskole-at, Julianehåb. 1 sæt til Knud Rasmussens Højskole, Sisimiut. 1 sæt til Landsbiblioteket, Nuuk. Og det sidste sæt til Kalaallit Nunaata Katersugaasivia. Disse fire sæt er nu tilgængelige for den grønlandske befolkning, idet de er klargjorte til udstillings- og foredragsbrug. Til disse udgaver er der udført en udførlig oversigt, som vil blive fulgt op af et resumé af hvert af de sagn og fortællinger, som de to markante grønlandske kunstnere Aron og Jens Kreutzmann har illustreret.

Igennem denne tilbagelevering er Grønland blevet kulturelt rigere, og befolkningen er meget taknemmelig for, at Danmark har opbevaret billedsamlingen i så mange år, og at man tilbageleverer

Aron kangermiu
Jens Kreutzmann kangaamiormiu

Assiliat tusammat Kalaallit Nunaata Katersugaasivia ukkamaa kangeriartumik saqummersaaput pilfissa ni ataani allasissani:

De 204 originale akvareller udstilles på Grønlands Landsmuseum her i efteråret. Udstillingen finder sted i flere omgange efter nedenstående plan:

I 10/9 - 6/9	II 7/9 - 4/10	III 5/10 - 2/11	IV 3/11 - 30/11
-----------------	------------------	--------------------	--------------------

AMMASARPI: PINGASUNNGORNERMIT TALLIMANNGORNERMIT
SAPAATIKKULLU 14 - 17
ABENT: ONSDAG - FREDAG OG SØNDAG 14 - 17

**KALAALLIT NUNAATA
KATERSUGAASIVIA
GRØNLANDS LANDSMUSEUM**

Aron kangermiu
Jens Kreutzmann kangaamiormiu

Assiliat tusammat Kalaallit Nunaata Katersugaasivia ukkamaa kangeriartumik saqummersaaput pilfissa ni ataani allasissani:

De 204 originale akvareller udstilles på Grønlands Landsmuseum her i efteråret. Udstillingen finder sted i flere omgange efter nedenstående plan:

I 10/9 - 6/9	II 7/9 - 4/10	III 5/10 - 2/11	IV 3/11 - 30/11
-----------------	------------------	--------------------	--------------------

AMMASARPI: PINGASUNNGORNERMIT TALLIMANNGORNERMIT
SAPAATIKKULLU 14 - 17
ABENT: ONSDAG - FREDAG OG SØNDAG 14 - 17

**KALAALLIT NUNAATA
KATERSUGAASIVIA
GRØNLANDS LANDSMUSEUM**

Aron kangermiu
Jens Kreutzmann kangaamiormiu

Assiliat tusammat Kalaallit Nunaata Katersugaasivia ukkamaa kangeriartumik saqummersaaput pilfissa ni ataani allasissani:

De 204 originale akvareller udstilles på Grønlands Landsmuseum her i efteråret. Udstillingen finder sted i flere omgange efter nedenstående plan:

I 10/9 - 6/9	II 7/9 - 4/10	III 5/10 - 2/11	IV 3/11 - 30/11
-----------------	------------------	--------------------	--------------------

AMMASARPI: PINGASUNNGORNERMIT TALLIMANNGORNERMIT
SAPAATIKKULLU 14 - 17
ABENT: ONSDAG - FREDAG OG SØNDAG 14 - 17

**KALAALLIT NUNAATA
KATERSUGAASIVIA
GRØNLANDS LANDSMUSEUM**

Aron kangermiu
Jens Kreutzmann kangaamiormiu

Assiliat tusammat Kalaallit Nunaata Katersugaasivia ukkamaa kangeriartumik saqummersaaput pilfissa ni ataani allasissani:

De 204 originale akvareller udstilles på Grønlands Landsmuseum her i efteråret. Udstillingen finder sted i flere omgange efter nedenstående plan:

I 10/9 - 6/9	II 7/9 - 4/10	III 5/10 - 2/11	IV 3/11 - 30/11
-----------------	------------------	--------------------	--------------------

AMMASARPI: PINGASUNNGORNERMIT TALLIMANNGORNERMIT
SAPAATIKKULLU 14 - 17
ABENT: ONSDAG - FREDAG OG SØNDAG 14 - 17

**KALAALLIT NUNAATA
KATERSUGAASIVIA
GRØNLANDS LANDSMUSEUM**

dem netop i disse år, hvor behovet i Grønland for identitetsøgen er meget stort.

Denne handling er utvivlsomt stimulerende for et fortsat godt samarbejde mellem Danmark og Grønland.

Emil Rosing, museumsinspektør ved Kalaallit Nunaata Katersugaasivia, Grønlands Landsmuseum, foretog i samarbejde med Etnografisk Samling, Nationalmuseet, en fornyet gennemgang af billedsamlingen. Han har ligeledes gjort et stort arbejde, bl. a. gennem museets udstillinger, for at præsentere Aron's og Jens Kreutzmann's billeder for den grønlandske befolkning.

På fotografiet sammenligner Emil Rosing en af Aron's originale akvareller med et af de i artiklen omtalte faksimiletryk.

Fot.: Nordisk Pressefoto.